

**Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van
als monument te beschermen oorlogsgedenktekens te Mesen**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007
en 10 oktober 2007,

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare
monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de
bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december
1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7
december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

The Island of Ireland Peace Park, gelegen te
Mesen (Mesen), Armentierssteenweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Mesen, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 640D, 640E.

2° Wegens de artistieke, historische en industrieel-archeologische waarde:

- als monument:

New Zealand Memorial Park met uitsluiting van nutsgebouw, gelegen te
Mesen (Mesen), Nieuw Zeelandersstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Mesen, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 670C.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1) 'The Island of Ireland Peace Park' wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

De site heeft zijn historische voedingsbodem gevonden in de Mijnsnag van 7 juni 1917, toen de 2 gezworen politieke vijanden, de katholieke 16de (Ierse) Divisie en de protestantse 36ste (Ulster) Divisie zij aan zij vochten in de omgeving van Wijtschate. Gezien de (toenmalige) moeilijke situatie in het verscheurde Ierland is dit niet evident te noemen. Het gedenkteken wil een 'nationaal' gedenkteken zijn, waarbij alle Ieren herdacht worden ongeacht afkomst, religie of militaire eenheid. Het vredespark met toren werd in 1998 onthuld door de Ierse president McAleese, de Britse Queen Elizabeth II en de Belgische koning Albert II, op zich een gebeurtenis met grote historische waarde, zeker in het licht van de recente geschiedenis van Ierland.

- artistieke waarde, de artistiek-landschappelijke waarde en de historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Het vredespark met toren, ontworpen door de Ierse architect John O'Grady en de Ieperse architect Toon Breyne, zit volgestouwd met symboliek die getuigt van een sobere, doch zeer doordachte aanleg, rekening houdend met historische achtergronden en politieke gevoeligheden. Voorbeelden zijn de keuze voor een 'Round Tower', een typisch Iers element dat sterk opvalt in het Vlaamse landschap, het gebruik van stenen van het 'St. Mary's Hospital' te Mullingar, de onvolledige cirkelvormige aarden wal bij de steen met de 'peace pledge' als verwijzing naar prehistorische ringforten, de positionering van de toren en de steen met de 'peace pledge', het gebruik van 'Irish Yew' (taxus) in de aanplanting, de kaart van het Ierse eiland zonder enige scheidingsgrens, etc.

- sociaal-culturele waarde:

Deze gedenksite wil zich uitdrukkelijk profileren als een vredespark en cultiveert de internationale vredesgedachte bij uitstek. De toren werd voor een groot deel gerealiseerd door katholieke en protestantse jongeren. Vertrekkende vanuit de oorlogssituatie en de geschiedenis van Ierland wordt gepoogd om lessen te trekken uit het verleden en samenwerking tussen beide bevolkingsgroepen te stimuleren.

2) Het 'New Zealand Memorial Park' met uitsluiting van nutsgebouw wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gelegen op de heuvelrug van Mesen, van waaruit de Duitse eenheden een prachtige inkijk hadden op de lager gelegen Britse linies. Dit strategische voordeel leidde ertoe dat de Britten zich genoodzaakt zagen ondergronds te werk te gaan, wat leidde tot de Mijnschlag van 7 juni 1917. Deze Mijnschlag met de daaropvolgende verovering van de heuvelrug van Wijtschate-Mesen o.m. door de Nieuw-Zeelandse Divisie, vormde een nooit geziene gebeurtenis: het was wellicht de eerste keer dat een slag zo goed voorbereid was en zo 'degelijk' uitgevoerd werd.

- artistieke waarde en de artistiek-landschappelijke waarde:

Sobere gedenkzuil uit witte natuursteen, opgericht in een speciaal daartoe aangelegd park, waarin 2 Duitse bunkers geïntegreerd zijn. De artistiek-landschappelijke waarde van het park is hoog, o.m. door haar aanleg op de heuvelrug, de zogenaamde 'Messines Ridge', van waaruit een panoramische kijk op de Douve-vallei mogelijk is.

- industrieel-archeologische waarde:

De Duitse bunkers in het 'New Zealand Memorial Park' getuigen van de verschillende constructiewijzen die door Duitse bunkerbouwers tijdens de Eerste Wereldoorlog werden toegepast. De efficiëntie van dergelijke bunkers was o.m. afhankelijk van de plaats waar ze ingeplant werden, wat op deze locatie heel evident lijkt.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel, 01 SEP. 2008

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Dirk VAN MECHELEN